

Afschrijvingsbeleid en waardering activa 2015

Datum: 06-10-2015

Inhoudsopgave

1.	Aanleiding.....	
1.1.	Algemeen.....	
1.2.	Regelgeving en rechtmatigheid.....	
1.3.	Inhoud nota.....	
2.	Vaste activa.....	
2.1.	Bepalingen met betrekking tot activa.....	
2.2.1.	Immateriële Vaste Activa (Art. 34 BBV).....	
2.2.2.	Materiële Vaste Activa (Art. 35 BBV).....	
2.2.3.	Financiële Vaste Activa (Art. 36 BBV).....	
3.	Waarderingsgrondslagen.....	
3.1.	Algemeen.....	
3.2.	Beginnelsen ten aanzien van activa.....	
3.3.	Waardering tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs (Art. 63 BBV).....	
3.4.	Waardering activa met economisch nut (Art. 59 BBV).....	
3.5.	Waardering activa met economisch nut en heffing (Art. 59 BBV).....	
3.6.	Waardering activa met maatschappelijk nut (Art. 59, lid 4 BBV).....	
3.7.	Duurzame waardeverminderingen van vaste activa (Art. 65 BBV).....	
4.	Afschrijvingsmethoden.....	
4.1.	Afschrijvingen.....	
4.2.	Afschrijvingsmethoden.....	
4.3.	Afschrijvingsmethoden Gemeente Ede.....	
4.4.	Afschrijvingstermijnen.....	
4.5.	Voorbehoud effecten vennootschapsbelasting.....	
5.	Voorwaarden investeringskredieten.....	
5.1.	Aanvraag van investeringskredieten.....	
5.2.	Proces van investeringskredieten.....	

Bijlage 1: Besluit begroting en verantwoording provincies en gemeenten

1. Aanleiding

2.1. Algemeen

Voor u ligt de herziene nota 'Afschrijvingsbeleid en waardering activa'. Deze nota is een actualisatie van de vorige nota uit 2013. De nota is niet meer actueel en behoeft op verschillende punten aanpassing.

Aanpassing van de nota is vooral gewenst als gevolg van een veranderde interpretatie van wetgeving en richtlijnen van de Commissie BBV, onder meer ten aanzien van het waarderen van vastgoed en de verwerking van investeringen in riolering. Daarnaast is de wetgeving in het BBV aangevuld op het gebied van de indeling van de materiële vaste activa en de behandeling van bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven. Tevens wordt geanticipeerd op de behandeling van investeringen met maatschappelijk nut, die volgens het voorstel tot vernieuwing van het BBV gelijk behandeld gaan worden als investeringen met economisch nut. Kort wordt ook ingegaan op de gevolgen van de uitbreiding van de Wet op de Vennootschapsbelasting voor gemeenten.

2.2. Regelgeving en rechtmatigheid

Het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV) is de wettelijke basis voor o.a. onze begrotings- en verantwoordingsdocumenten. In onze Financiële Beheersverordening is dit verder uitgewerkt, waarbij voor verdere verfijning verwezen wordt naar onderliggende nota's. Voor de wijze waarop activa moet worden gewaardeerd en afgeschreven, wordt daarbij verwezen naar de nu voorliggende beleidsnota 'Afschrijvingsbeleid en waardering activa 2015'.

In 2014 heeft een door de VNG ingestelde adviescommissie onder leiding van Stef Depla (Commissie Depla) een rapport uitgebracht over de vernieuwing van het BBV. De adviezen hebben betrekking op een breed spectrum van onderwerpen met als rode draad het versterken van de horizontale sturing en verantwoording door de Raad. Voor de uitwerking van de adviezen is een stuurgroep ingesteld, die op 1 juli 2015 de brochure 'Hoofdlijnen vernieuwing Besluit Begroting en Verantwoording' heeft gepubliceerd. Voornemen is verwerking van de adviezen en de consequenties voor het BBV in wetgeving. Naar verwachting zal in het najaar van 2015, een concept wijzigingsbesluit van het BBV worden aangeboden.

Het voorstel tot vernieuwing van het BBV heeft consequenties voor de verantwoording van activa. De systematiek van activering en afschrijving zal voor alle investeringen gelijk worden getrokken: investeringen met een maatschappelijk nut dienen, evenals investeringen met een economisch nut, te worden geactiveerd en over de verwachte levensduur te worden afgeschreven.

Hoewel geadviseerd wordt de maatregel verplicht te stellen voor nieuwe investeringen die na 2017 worden gedaan, wordt in deze nota voorgesteld om binnen de gemeente Ede de maatregel direct vanaf 2016 in te voeren.

Naast de reden van rechtmatigheid worden in de nota enkele voorstellen aan de Raad voorgelegd om de eenduidigheid in het afschrijvingsbeleid en waardering van activa te bevorderen. Deze voorstellen hebben betrekking op de volgende aspecten, die een keuze voor de Raad betreffen:

1. Het activeren van investeringen is verplicht vanaf € 10.000. Bij samengestelde investeringen met een zelfde functie geldt een ondergrens van € 25.000;
2. Met ingang van 2016 worden investeringen met een maatschappelijk nut gelijk behandeld als die met een economisch nut. Deze investeringen worden geactiveerd en over de verwachte levensduur afgeschreven;
3. Er wordt met ingang van 1 januari 2016 annuïtair afgeschreven op materiële vaste activa met economisch nut. Lineair afschrijven wordt toegepast bij vaste activa met maatschappelijk nut en economisch nut, waarvoor een heffing kan worden geheven (vooral riolering).

Daarnaast zijn er aspecten, die logischerwijze voortvloeien uit de wetgeving:

4. De indeling van activa en enkele afschrijvingstermijnen in de afschrijvingstabel zijn aangepast op basis van regelgeving, respectievelijk verwachte toekomstige gebruiksduur. De termijnen worden toegepast op nieuwe investeringen met ingang van 1 januari 2016;
5. Bij de indeling van investeringen wordt de componentenbenadering toegepast, voor zover vervanging van onderdelen niet via een onderhoudsvoorziening is gewaarborgd.

2.3. Inhoud nota

De nota is opgebouwd uit een toelichting op de verschillende soorten vaste activa (hoofdstuk 2), waarna vervolgens de waarderingsgrondslagen (hoofdstuk 3) en de afschrijvingsmethoden (hoofdstuk 4) zijn uitgewerkt. Ter afsluiting wordt ingegaan op de voorwaarden voor investeringskredieten (hoofdstuk 5), waaronder het wettelijk mandaat en wettelijke procesvoering.

In Bijlage 1 zijn de relevante artikelen uit het BBV opgenomen.

2. Vaste activa

Wettelijke bepalingen met betrekking tot waardering en afschrijving van vaste activa zijn opgenomen in het Besluit Begroting en Verantwoording (BBV; zie bijlage). Kenmerkend voor het BBV is de eigenheid van gemeenten, waardoor er wezenlijke verschillen zijn met boek 2, titel 9 van het Burgerlijk Wetboek, waarin de regelgeving voor de jaarrekening van rechtspersonen is voorgeschreven. Deze eigenheid komt onder meer tot uitdrukking op het gebied van de waardering en behandeling van activa. Hierbij is een onderscheid gemaakt in activa met een maatschappelijk nut, economisch nut en economisch nut met de mogelijkheid tot een heffing.

2.1. Bepalingen met betrekking tot activa

Voor het realiseren van doelstellingen heeft een gemeente vaak investeringen nodig. Van een investering in vaste activa is sprake als het gaat om het doen van uitgaven aan een object, waarvan het nut zich over meerdere jaren uitstrekt en waarover de gemeente de beschikkingsmacht heeft.

In sommige gevallen is het moeilijk een onderscheid te maken tussen investeringen en grote uitgaven die niet kunnen worden geactiveerd. De Commissie BBV heeft de stellige uitspraak gedaan dat kosten voor (klein en groot) onderhoud niet levensduurverlengend zijn. Deze kosten mogen dus niet geactiveerd worden.

Investeringen worden als vermogensobject in de balans opgenomen en de kosten van de investering worden gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur van het object ten laste van de exploitatie gebracht. Als gevolg van investeringen ontstaat er een bezit, een zogenaamd vast actief.

Onder vaste activa wordt volgens het BBV, Art. 33 afzonderlijk opgenomen:

1. immateriële vaste activa;
2. materiële vaste activa;
3. financiële vaste activa.

Op basis van dit artikel is het activeren van exploitatietekorten niet toegestaan.

1.1. IMMATERIËLE VASTE ACTIVA (ART. 34 BBV)

Dit zijn activa waar geen fysieke bezittingen tegenover staan. Het gaat om onderzoeks- en ontwikkelingskosten, kosten van het sluiten van geldleningen en het saldo van (dis)agio.

Het (dis)agio, genoemd in artikel 34, lid a, is het verschil tussen het bedrag waarvoor een lening wordt aangegaan en het bedrag dat aan de geldnemer wordt uitgekeerd.

De kosten van onderzoek en ontwikkeling kunnen worden geactiveerd. De voorwaarden voor het activeren van deze kosten zijn nader omschreven. De voorwaarden bepalen dat deze kosten alleen dan mogen worden geactiveerd, als de plannen over het actief waarvoor de kosten worden gemaakt al redelijk omlijdend zijn, technisch uitvoerbaar zijn en de kosten zijn in te schatten.

Voor de kosten van onderzoek en ontwikkeling geldt een maximale afschrijvingstermijn van 5 jaar (zie art 64, lid 6). Tot deze kosten behoren niet de onderzoekskosten van bestemmingsplannen. Deze zijn hiervan expliciet door het ministerie uitgezonderd.

Kosten tijdens de uitvoering worden gezien als een component van de vervaardigingsprijs en niet als kosten van onderzoek en ontwikkeling.

In de praktijk heeft de gemeente Ede geen immateriële vaste activa.

1.2. MATERIËLE VASTE ACTIVA (ART. 35 BBV)

Dit zijn de meest voorkomende activa bij de gemeente. Het betreft o.a. aanleg en reconstructie van wegen en openbaar groen en aankoop, bouw en verbouwing van gebouwen, waaronder accommodaties op het gebied van onderwijs, sport, cultuur en recreatie.

Onder de materiële vaste activa worden volgens BBV, Art. 35 afzonderlijk opgenomen:

1. Investerings met een economisch nut;
2. Investerings met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
3. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

Artikel 59 geeft aan welke investeringen volgens deze verplichte indeling 'worden' (moeten) en 'kunnen worden' (mogen) geactiveerd.

1. Investerings met een economisch nut:

Investerings hebben economisch nut indien ze verhandelbaar zijn (er is een markt voor), en/of indien ze kunnen bijdragen aan het verkrijgen van middelen. Bijvoorbeeld door het vragen van rechten, heffings, leges, prijzen of huren.

Het gaat hierbij nadrukkelijk om de mogelijkheid middelen te verwerven. Dat een gemeente ervoor kiest ergens geen of geen kostendekkend tarief voor te heffen, is niet relevant voor de vraag of een actief economisch nut heeft.

Een vergelijkbare redenering geldt voor de verhandelbaarheid. Het gaat om de mogelijkheid de activa te verkopen, niet om de vraag of de gemeente het actief ook daadwerkelijk wil of kan verkopen. Dit betekent onder andere dat alle gebouwen een economisch nut hebben, er is immers een markt voor gebouwen.

Software wordt als materieel vast actief met economische nut beschouwd, omdat het nut zich over meerdere jaren uitstrekt (cf. Notitie Software (2007), Commissie BBV).

2. Investerings met een economisch nut waarvoor heffing kan worden geheven

Voor een aantal investeringen met economisch nut kan een heffing worden geheven ter bestrijding van de kosten. Voor deze investeringen is met ingang van het jaar 2014, een afzonderlijke rubriek binnen de materiële vaste activa gemaakt.

Onder deze rubriek vallen onder meer investeringen ten behoeve van de riolering, ten behoeve van het ophalen van huisvuil (afvalstoffen) en die inzake de gemeentelijke begraafplaats(en). Ter bestrijding van deze kosten kan een heffing worden geheven in de vorm van rioolheffing, afvalstoffenheffing en begraafrechten.

3. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut

Onder investeringen in de openbare ruimte met een (meerjarig) maatschappelijk nut, worden verstaan investeringen die geen middelen genereren en (vooralsnog) niet verhandelbaar zijn, maar wel duidelijk een publieke taak vervullen.

Voorbeelden hiervan zijn: de aanleg/ inrichting van wegen, pleinen, waterwegen, civiele kunstwerken en groen.

1.3. FINANCIËLE VASTE ACTIVA (ART. 36 BBV)

Financiële vaste activa vertegenwoordigen een financiële waarde of bezit. Te denken valt hierbij aan leningen, deelnemings in de vorm van aandelen, maar ook aan bijdragen in activa van derden. Artikel 36 geeft een limitatieve opsomming van wat wordt verstaan onder financiële vaste activa.

Bijdragen aan activa in eigendom van derden, kunnen als financiële vaste activa worden geactiveerd, indien voldaan wordt aan een aantal voorwaarden (Art. 61 BBV). De overige financiële vaste activa moeten worden geactiveerd.

Bepalend voor opname van bijdragen aan activa van derden onder de financiële vaste activa, is het ontbreken van het economisch eigendom bij de gemeente. Indien het economisch eigendom wel bij de gemeente berust, dan is er in geval van een investering sprake van materiële vaste activa.

3. Waarderingsgrondslagen

2.1. Algemeen

Bij de waardering en waarderingsgrondslagen (BBV Art. 63, 64 en 65) gaat het om de waardebeoordeling van activa en de regels die daarvoor gelden. Het gaat hierbij om de waardering van balansposten, teneinde een reëel beeld te krijgen van de vermogenspositie van de gemeente. In het kort kunnen deze regels, anticiperend op het vernieuwde BBV, als volgt worden weergegeven:

1. Het toerekeningsbeginsel moet in acht worden genomen (matchingsprincipe);
2. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs;
3. Bij de waardering van de vaste activa wordt rekening gehouden met waardevermindering, indien deze vermindering naar verwachting duurzaam is;
4. Beschikkingen over reserves ter vermindering van de boekwaarde van een investering zijn niet toegestaan. Reserves mogen wel gebruikt worden ter dekking van kapitaallasten;
5. Bijdragen van derden moeten in mindering worden gebracht op de boekwaarde;
6. Bijdragen uit een voorziening op basis van Artikel 44, lid 1d (dat wil zeggen in de heffing begrepen 'gespaarde' bijdragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen) moeten direct in mindering worden gebracht op de boekwaarde van de investering (zie paragraaf 3.5).

2.2. Beginselen ten aanzien van activa

In het stelsel van baten en lasten worden uitgaven en inkomsten toegerekend aan de jaren waarop ze betrekking hebben. Door deze toerekening wordt het inzicht in de kosten van producten bevorderd. Het **toerekeningsbeginsel** in het stelsel van baten en lasten is voor gemeenten belangrijk, omdat veel gemeenten omvangrijke investeringen hebben die van jaar tot jaar kunnen fluctueren.

Het BBV geeft nog een aantal van belang zijnde beginselen. Zo is er sprake van het beginsel van de **bestendige gedragslijn**. Dit betekent dat alleen wegens gegronde redenen waardering op andere gronden mag geschieden, dan die welke in voorgaande jaren zijn toegepast. Met betrekking tot de activa geldt dit bijvoorbeeld voor de grondslagen van afschrijving.

Om pragmatische redenen wordt vaak een **minimumomvang** voor een investering aangehouden. Dit is op grond van algemeen aanvaarde bedrijfseconomische beginselen toegestaan, rekening houdend met de administratieve werkzaamheden en het verkregen extra inzicht.

Binnen de gemeente Ede worden investeringen onder de volgende voorwaarden geactiveerd:

- als het investeringsobject een uitgave van € 10.000 of hoger betreft;
- als een samengesteld investeringsobject of groep objecten, waarvan de afzonderlijke uitgaven niet boven de € 10.000 uitkomen, een totale, gezamenlijke waarde van minimaal € 25.000 omvat. Dit onder de voorwaarde dat de investeringen een gelijksoortige functie dienen. Bijvoorbeeld computers en meubilair.

De gemeente Ede hanteert bij activeren (tot op zekere hoogte) de **componentenbenadering**, dat wil zeggen dat een investering kan bestaan uit meerdere onderdelen die afzonderlijk geactiveerd worden en verschillende gebruikstermijnen hebben. Deze benadering vloeit voort uit het BBV en zorgt ervoor dat de kosten van investeringen beter worden toegerekend aan de verwachte toekomstige gebruiksduur van de activa componenten.

Aangezien vervanging van centrale verwarming, sanitair etc.... plaatsvindt via onderhoudsvoorzieningen, worden deze van de componentenbenadering uitgesloten.

2.3. Waardering tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs (Art. 63 BBV)

Aangeschafte vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs, die de inkoopprijs en bijkomende kosten omvat, exclusief BTW.

Vervaardigde vaste activa worden gewaardeerd tegen de vervaardigingsprijs, waarin, naast de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de rechtstreeks aan de vervaardiging toe te rekenen kosten, ook worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend (bijvoorbeeld rente tijdens de bouw).

De interne uren, overhead en rentelasten mogen dus in de vervaardigingsprijs worden meegenomen. Binnen de gemeente Ede worden de werkelijke uren en de overhead rechtstreeks aan de investering toegerekend (op basis van een voorcalculatorisch tarief). Rentekosten tijdens de bouw worden, vanwege de arbeidsintensieve berekeningswijze, niet geactiveerd. Bovendien is het financiële effect beperkt.

Bij het activeren wordt geen rekening gehouden met een restwaarde.

2.4. Waardering activa met economisch nut (Art. 59 BBV)

Alle investeringen met een meerjarig economisch nut moeten voor het bedrag van de investering worden geactiveerd. Een uitzondering vormen kunstvoorwerpen met cultuurhistorische waarde, die niet mogen worden geactiveerd.

Beschikkingen over reserves ter vermindering van de aanschafwaarde of boekwaarde van een investering zijn niet toegestaan. Door het activeren van de gehele investering op de balans, houdt de Raad langer zicht op de eigen vermogenspositie. Een reserve kan wel gebruikt worden ter dekking van kapitaallasten in de exploitatie.

Bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief mogen in mindering worden gebracht op de boekwaarde van de investering op de balans. Vanwege de administratieve eenvoud wordt deze werkwijze waarschijnlijk binnen het BBV verplicht gesteld voor alle investeringen. Deze handelswijze wordt binnen de gemeente Ede al toegepast.

2.5. Waardering activa met economisch nut en heffing (Art. 59 BBV)

Investeringen met economisch nut waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven, moeten worden geactiveerd.

De wetgever heeft in de BBV-wijzigingen van 2013 ervoor gekozen om de route van deze investeringen, in samenhang met de ontvangen bijdragen in de heffingen voor toekomstige vervangingsinvesteringen, apart zichtbaar te maken op de balans, in afzonderlijke categorieën. Dit betekent het volgende:

Vervangingsvoorziening

Indien een gemeente in de riool- of afvalstoffenheffing bijdragen heeft opgenomen voor toekomstige vervangingsinvesteringen, zoals in de gemeente Ede het geval is, moeten de verkregen gelden in een vervangingsvoorziening worden opgenomen (Art. 44 lid 1d). Deze bijdragen moeten worden beklemd voor het betreffende doel en staan niet vrij ter beschikking van de Raad (als een reserve).

Op het moment dat de daadwerkelijke vervangingsinvestering plaatsvindt, wordt de investering geactiveerd en moet de vervangingsbijdrage uit de voorziening rechtstreeks in mindering worden gebracht op de vervangingsinvestering (Art. 62, lid 4). Het direct in mindering brengen van een voorziening op een investering betreft een afboeking in de balanssfeer.

- Ook wanneer de in de heffing begrepen jaarlijkse bijdragen voor toekomstige vervangingsinvesteringen ('spaarbedragen') precies gelijk zijn aan de jaarlijkse vervangingsinvesteringen moeten de spaarbedragen als last worden geboekt (dotatie aan de voorziening) en wordt vervolgens de daarmee gevormde voorziening afgeboekt op de geactiveerde vervangingsinvesteringen.
- Wanneer van een vervangingsinvestering een boekwaarde resteert, dan schrijft de gemeente Ede hier niet op af, maar worden 'spaarbedragen' die in latere jaren worden ontvangen op de boekwaarde afgeboekt.
- Investerings in riolering in uitbreidingsgebieden worden ten laste van de grond-exploitatie gebracht en worden vergoed via de grondprijs bij verkoop, oftewel bijdragen van derden. De gemeente moet deze op grond van artikel 62, lid 2 op de investering in mindering brengen.

De Commissie BBV heeft bovenstaande verwerkt in de Notitie Riolering van 2014 en de Bijlage notitie riolering van 2012.

2.6. Waardering activa met maatschappelijk nut (Art. 59, lid 4 BBV)

Zoals beschreven komt de wetgever met nieuwe wetgeving, die investeringen met maatschappelijk nut gelijk behandelt als investeringen met economisch nut. Hierdoor zal Artikel 59, lid 4 worden gewijzigd en Artikel 62, lid 3 niet meer van toepassing zijn. Het huidige BBV geeft aan, dat investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen (mogen) worden geactiveerd, er is geen verplichting hiertoe.

In het voorstel tot vernieuwing van het BBV is opgenomen activering van investeringen in de openbare ruimte met een (meerjarig) maatschappelijk nut met ingang van 2017 verplicht te stellen, dit gelijk aan investeringen met economisch nut. Daarmee wordt het publieke belang van deze investeringen onderschreven en wordt bevorderd, dat de kosten van de investeringen ten laste komen van de burgers en bedrijven, op het moment dat zij er nut van hebben. Om het publieke belang te onderschrijven wordt binnen gemeente Ede de nieuwe maatregel al met ingang van 2016 ingevoerd. Dit geldt alleen voor nieuwe investeringen.

Dit betekent dat beschikkingen over reserves ter vermindering van de aanschafwaarde of boekwaarde van een investering niet meer plaatsvinden en dat bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief in mindering worden gebracht op de boekwaarde van de investering. Deze handelswijze wordt binnen de gemeente Ede al toegepast.

2.7. Duurzame waardeverminderingen van vaste activa (Art. 65 BBV)

In de loop der tijd kan de waarde van een actief zijn veranderd ten opzichte van de boekwaarde ervan op de balans. Herwaardering van activa (naar een hogere waarde) is niet toegestaan, omdat winst pas bij realisatie mag worden genomen (realisatie-principe). Afwaardering van activa wordt in de meeste gevallen eveneens niet toegestaan, waardering geschiedt immers tegen verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Onder bepaalde voorwaarden zijn bijzondere waardeverminderingen toegestaan. Het betreft hier bijvoorbeeld waardeverminderingen als gevolg van wijzigingen in de technische of economische levensduur, bijvoorbeeld als gevolg van schade of milieuvervuiling.

In het BBV is bepaald dat naar verwachting duurzame waardeverminderingen onafhankelijk van het rekeningresultaat in aanmerking moeten worden genomen (Art. 65, lid 1). Dit is mede ingegeven vanuit het voorzichtigheidsprincipe.

Het BBV geeft aan, dat er sprake kan zijn van duurzame waardevermindering van vaste activa bij de volgende wijzigingen van bestemming:

- a. Wijziging van bestemming en functie vastgoed;

- b. Voorgenomen verkoop van deelnemingen;
- c. Buitengebruikstelling van een vast actief.

a. Wijziging van bestemming en functie vastgoed

Het uitgangspunt bij de waardering van vastgoed is de verkrijgings- of vervaardigingsprijs. In een zeer beperkt aantal gevallen wordt overgegaan op een (lagere) marktwaarde. Dit is afhankelijk van een drietal factoren:

1. de huidige functie van vastgoed;
2. de bestuurlijke intentie;
3. de directe opbrengstwaarde.

Huidige functie van vastgoed.

Vastgoed (activa met economisch nut) wordt onderscheiden in vastgoed met een maatschappelijke functie en met een bedrijfseconomische functie.

Vastgoed met een **maatschappelijke functie** heeft betrekking op een gemeentehuis, of op gebouwen en terreinen met een functie op het gebied van onderwijs, sport, cultuur, welzijn of maatschappelijke opvang en/of zorg. Kenmerk van het vastgoed met een maatschappelijke functie, is dat bij negatieve exploitatiesaldi er feitelijk sprake is van het duurzaam verstrekken van subsidie.

Indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie duurzaam te exploiteren, is een afwaardering van vastgoed niet toegestaan.

Vastgoed met een **bedrijfseconomische functie** kenmerkt zich door de bestuurlijke intentie om bewust winst en/of waardeinstijgingen te realiseren. In deze situatie worden panden aangehouden en verhuurd, staan in de verkoop, maar hebben in ieder geval geen maatschappelijke functie.

Indien de bestuurlijke intentie bestaat om vastgoed met een maatschappelijke functie te verkopen, of de bestemming ervan te wijzigen naar vastgoed met een bedrijfseconomische functie, dan moet, indien er sprake is van waardedaling ten opzichte van de boekwaarde, een duurzame waardevermindering worden verantwoord.

Directe opbrengstwaarde.

Om vast te stellen of een duurzame waardevermindering moet worden toegepast, moet de directe opbrengstwaarde van het vastgoed worden bepaald, middels een onafhankelijke taxatie.

In geval van een duurzame waardevermindering wordt op het vastgoed extra afgeschreven tot de directe opbrengstwaarde (taxatiewaarde). Op deze nieuwe waarde wordt gedurende de resterende gebruiksduur afgeschreven. De indirecte opbrengstwaarde speelt bij de beoordeling geen directe rol.

Bovenstaande is conform de Notitie Waardering Vastgoed (2013) van de Commissie BBV.

b. Voorgenomen verkoop van deelnemingen

Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd, indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.

Het toetsen van de waarde van deelnemingen gebeurt op basis van de jaarstukken van de deelneming, of informatie van derden.

c. Buitengebruikstelling van een vast actief

Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld, wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.

In geval van buitengebruikstelling zonder restwaarde wordt het actief geheel afgewaardeerd. Bij gedeeltelijke buitengebruikstelling vindt afwaardering evenredig plaats. De waardevermindering wordt door middel van extra afschrijving tot uitdrukking gebracht.

Bij vervanging van een niet afgeschreven investering, wordt de restant boekwaarde afgeboekt op het moment van vervanging. De opbrengst mag niet direct met de boekwaarde van het eventuele vervangingsobject worden verrekend.

4. Afschrijvingsmethoden

2.1. Afschrijvingen

Afschrijven is het tot uitdrukking brengen van de waardevermindering van een duurzaam productiemiddel (vast actief), volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur. Omdat in het stelsel van baten en lasten het nut van het vast actief zich uitstrekt over meerdere jaren, worden de lasten van het gebruik eveneens gedurende meerdere jaren ten laste van de exploitatie gebracht. Dit refereert naar het matchingsprincipe en gebeurt in de vorm van afschrijvingslasten.

De verwachte toekomstige gebruiksduur van een actief wordt op het moment van investeren bepaald, op grond van de geschatte technische of economische levensduur. De technische levensduur duidt op de periode van technische bruikbaarheid, de economische levensduur geeft een indicatie van de (vaak kortere) periode van economisch rendabel gebruik. De verwachte toekomstige gebruiksduur van activa is ingeschat in een afschrijvingstermijn, vermeld in de afschrijvingstabel (paragraaf 4.4).

Belangrijke uitgangspunten bij afschrijven zijn volgens Artikel 64 BBV:

Onafhankelijk van resultaat

CC

De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.

Bestendige (=consequente) gedragslijn

Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen, dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet.

Stelselmatig afschrijven

Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel, dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.

- Afschrijving vindt plaats op basis van de verwachte toekomstige gebruiksduur en daarmee van de nuttigheidsduur (matchingsprincipe);
- Alleen op slijtende activa, activa met een beperkte gebruiksduur, wordt afgeschreven. Op grond, geen slijtend actief, is afschrijven niet toegestaan.
- Er wordt geen rekening gehouden met een restwaarde.
- Naast afschrijving wordt rente berekend over het geïnvesteerde vermogen. Gezamenlijk zijn rente en afschrijving de kapitaallasten van het actief;
- Afschrijving over het investeringsbedrag vindt plaats met ingang van het eerste jaar, volgend op het jaar waarin de investering gereed is (in gebruik is gesteld).
- Rentelasten over het investeringsbedrag worden berekend met ingang van het eerste jaar volgend op het jaar van investeren (dus ook over onderhanden investeringen).

2.2. Afschrijvingsmethoden

Er wordt bij de overheid een aantal afschrijvingsmethoden toegepast:

Lineair afschrijven. Elk jaar wordt een gelijk bedrag afgeschreven, een vast percentage van het investeringsbedrag. Een gangbare redeneertrant is dat de boekwaarde op deze wijze gelijkmatig afneemt als gevolg van het gebruik. De totale kapitaallasten (afschrijving en rente) van de betreffende investering dalen. Door jaarlijks aflopende rentelasten, ontstaat er budget om stijgende onderhoudslasten bij ouder wordende activa op te vangen.

Annuïtair afschrijven. Bij deze methode is er sprake van een jaarlijks gelijk bedrag voor rente en afschrijving. De rentelast is gedurende een langere periode de grootste component van de kapitaallasten en daalt in de loop van de gebruiksperiode steeds

sneller, waardoor het in de kapitaallast begrepen deel voor afschrijving meer dan evenredig stijgt.

2.3. Afschrijvingsmethoden Gemeente Ede

De gemeente Ede hanteert de lineaire en annuïtaire methode van afschrijven voor verschillende activagroepen. De vaste activa wordt met ingang van 2016 volgens de genoemde afschrijvingsmethode afgeschreven, over de resterende termijn.

De **lineaire afschrijvingsmethode** wordt toegepast bij investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.

- Redenen hiertoe zijn: het uitgangspunt dat de slijtage van de activa gelijkmatig over de verwachte gebruiksduur is verdeeld. Daarnaast is er de eenvoud van toepassen.

De lineaire afschrijvingsmethode wordt eveneens toegepast bij investeringen met economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven (investeringen in verband met riolering, afvalstoffen en begraven).

- Door de mogelijkheid tot het opnemen van een heffing voor toekomstige vervanging en het invoeren van een vervangingsvoorziening is egalisatie van de kapitaallasten middels annuïtair afschrijven niet (meer) noodzakelijk.

De **annuïtaire afschrijvingsmethode** wordt toegepast bij materiële vaste activa met een economisch nut (met uitzondering van gronden en terreinen, waarop niet wordt afgeschreven).

- Annuïtair afschrijven gaat uit van optimale egalisatie van kapitaallasten over de verwachte toekomstige gebruiksduur. Dit is met name van belang voor materiële vaste activa die middelen kunnen genereren of doorberekend worden aan burgers of derden in de vorm van een stabiel opbrengstenniveau (bijvoorbeeld huur of gebruiksvergoeding), of onderhevig zijn aan een vast budget ten behoeve van bedrijfsmiddelen of een vast subsidiebedrag ten behoeve van de maatschappelijke functies.
- Een ander motief is door bij de wijze van afschrijven nadrukkelijker het verband te leggen met de wijze waarop een actief slijt en/of wat betreft intensiteit wordt gebruikt. Als slijtage en/of gebruiksintensiteit in de loop der tijd toenemen, dan rechtvaardigt dat een progressieve afschrijving.

In de afschrijvingstabel (zie paragraaf 4.4) staat per activagroep beschreven welke afschrijvingsmethode en -termijnen worden gehanteerd. Afwijking van de gehanteerde termijnen kan alleen indien de Raad hier expliciet toe besluit.

Over de vaste activa met maatschappelijk nut en economisch nut waarvoor een heffing kan worden geheven (vooral riolering), wordt lineair afgeschreven.

Met ingang van 1 januari 2016 wordt op nieuwe investeringen in overige materiële vaste activa met economisch nut annuïtair afgeschreven. Voor vastgoed geldt dat vanaf 1 januari 2016 ook op reeds geactiveerde investeringen annuïtair wordt afgeschreven.

Vastgoed

Bij het verhuren van vastgoed (panden) in eigendom van de gemeente wordt gestreefd naar het doorberekenen van (onder meer) de kapitaalslasten in de vorm van een huursom, of een gebruiksvergoeding die minimaal de kostprijs dekt. Hierbij is gewenst, dat de baten en lasten, ook op lange termijn, in evenwicht zijn. Om die reden wordt de annuïtaire afschrijvingsmethode gehanteerd, welke een constant beslag legt op de beschikbare middelen.

Bedrijfsmiddelen

De Raad heeft op een eerder moment al besloten om de kosten van bedrijfsmiddelen over de jaren heen zo stabiel mogelijk te houden en (indien mogelijk) deze te doen krimpen. Bedrijfsmiddelen hebben betrekking op meerdere activagroepen: vervoermiddelen, machines, apparaten en installaties en overige materiële vaste

activa. Vanwege de gewenste kostenstabiliteit wordt voor bedrijfsmiddelen gekozen voor annuïtair afschrijven. Dit legt een constant beslag op de beschikbare middelen.

Het bovenstaande is in lijn met eerder door de Raad genomen besluiten inzake de Notitie Vastgoed en Notitie Bedrijfsmiddelen.

2.4. Afschrijvingstermijnen

Om de afschrijvingstermijnen uniform te hanteren en de verwachte toekomstige gebruiksduur in overeenstemming te brengen met de technische en/of economische levensduur, zijn per activagroep de volgende afschrijvingstermijnen opgenomen.

Tabel: afschrijvingstermijnen nieuwe investeringen m.i.v. 1 januari 2016

Soort investering	Nut	Methode	Afschrijvings termijn (in jaar)
Materiële vaste activa			
<u>Gronden en Terreinen</u>			
Gronden - Aanschaf	EN	geen	-
<u>Woonruimten</u>			
Woning – Nieuwbouw / restauratie	EN	Annuïtair	40
Woning – Renovatie / aanpassing	EN	Annuïtair	20
Woonwag - Aanschaf	EN	Annuïtair	20
<u>Bedrijfsgebouwen</u>			
Bedrijfsgebouw – Nieuwbouw / restauratie	EN	Annuïtair	40
Bedrijfsgebouw – Renovatie / aanpassing	EN	Annuïtair	20
Tijdelijke bouwwerk - Aanschaf	EN	Annuïtair	15
<u>Grond- weg- en waterbouwkundige werken</u>			
Standplaats Woonwag - aanleg	EN	Annuïtair	40
Civieltechnische werken algemeen	MN	Lineair	40
- Herinrichting OR (straat, fiets & voetpad, parkeer & busstrook) – aanleg	MN	Lineair	40
- Kunstwerken (rotonde, viaduct, geluidsscherm) - aanleg	MN	Lineair	20
- Plantsoen, vijver, park - aanleg	MN	Lineair	20
- Verhard en wegen / zandwegen	MN	Lineair	10
- Verkeersregelinstallaties	MN	Lineair	15
- Abri's - aanleg	MN	Lineair	15
Sportpark en sportvelden - aanleg	EN	Annuïtair	40
Openbare verlichting – Lantaarnpalen, Lichtmasten	MN	Lineair	40
Openbare verlichting - Armaturen	MN	Lineair	20
Speelsterrein - aanleg	MN	Lineair	10
Kunstgrasveld – aanleg toplaag	EN	Annuïtair	10
Kunstgrasveld – aanleg onder- en middenlaag	EN	Annuïtair	20
Riolering	ENH	Lineair	60
Grondwerken begraafplaatsen	ENH	Lineair	20
<u>Vervoermiddelen</u>			
Vervoermiddel Specifiek (vrachtwag)	EN	Annuïtair	15
Vervoermiddel Niet-specifiek (personenauto, bedrijfswag)	EN	Annuïtair	10
Vervoermiddel Overig (veegwag, zoutstrooier, trekker, heftruck, fiets)	EN	Annuïtair	5
<u>Machines, apparaten en installaties</u>			
Zwembadinstallatie – aanleg	EN	Annuïtair	20
Gebruikspecifieke installatie – aanleg	EN	Annuïtair	20
Technische installatie (telefooninst., geluidsinst. postregistratie, klantvolg)	EN	Annuïtair	10
Technische Apparaten (kopieer- & keukenapp, stem- & frankeermachine)	EN	Annuïtair	10
Grootschalige basiskaart Ede/Nederland	EN	Annuïtair	10
Materieel gemeentewerken (houtversnipperaar, maai- & snijmachine)	EN	Annuïtair	10
Apparatuur betaald parkeren	EN	Annuïtair	7
Automatiseringsapparatuur (Computerhardware, printers)	EN	Annuïtair	5
<u>Overige materiële vaste activa</u>			
Inrichting en inventaris sport - aanschaf	EN	Annuïtair	20
Inrichting en inventaris onderwijs – aanschaf	EN	Annuïtair	20
Inventaris / Meubilair - aanschaf	EN	Annuïtair	10
Vloerbedekking	EN	Annuïtair	10
Software	EN	Annuïtair	5

Immateriële vaste activa Saldo van agio en disagio Onderzoek en ontwikkeling (niet zijnde bestemmingsplanwijzigingen, maar ander O&O in direct verband met een vast actief van de gemeente).		Lineair Lineair	Max. looptijd lening Maximaal 5 (Zie BBV Art. 64, lid 5 en 6)
Financiële vaste activa Kapitaalverstrekkingen (aan deelnemingen, GR en verbonden partijen) Leningen (openbare lichamen, woningcorporaties, GR en verbonden partijen) Overige langlopende leningen Uitzettingen met rentetypisch looptijd van één jaar of langer Bijdrage aan activa in eigendom van derden			

2.5. Voorbehoud effecten vennootschapsbelasting

Met ingang van 1 januari 2016 dienen gemeenten verantwoording af te leggen over het resultaat en vermogen van onder de vennootschapsbelasting (Vpb) vallende activiteiten. Ook gemeenten zijn dan onderhevig aan de vennootschapsbelasting. Het onderzoek naar de effecten van de vennootschapsbelasting voor de gemeente en het verder inrichten van de administratieve organisatie ervan, is nog in volle gang.

In deze nota worden onder meer voor de activering, waardering en afschrijving van activa grensbedragen en -termijnen genoemd, waarvoor de gemeente heeft gekozen in het kader van het BBV en de gedragslijnen bij de verantwoording van het vermogen en resultaat in de jaarrekening.

Het is mogelijk dat de administratieve richtlijnen in het kader van de BBV en die van de Vpb overeenkomen, maar ook dat die kunnen afwijken.

Mochten de in deze nota vermelde onder- en bovengrenzen ten aanzien van de activering, waardering en afschrijving verschillen tussen BBV en Vpb, dan is het mogelijk dat deze alsnog herzien worden om standaardisatie te bevorderen.

De vermelde onder- en bovengrenzen zijn dus onder voorbehoud. Dit heeft in ieder geval betrekking op:

- de keuze voor € 10.000 als minimumgrens voor het activeren van investeringen;
- de keuze voor de in paragraaf 4.4. vermelde afschrijvingstermijnen;
- de keuze voor het activeren en waarderen van materiële vaste activa.

Aangezien bij het opstellen van de begroting 2016 vooruitgelopen is op aanpassingen binnen deze nota, wordt niet gewacht op duidelijkheid omtrent de consequenties van het Vpb.

5. Voorwaarden investeringskredieten

2.1. Aanvraag van investeringskredieten.

De bevoegdheid tot het autoriseren van investeringskredieten berust bij de Raad. De Raad heeft immers het budgetrecht. De huidige afspraken over aanvraag en beheer van investeringskredieten gaan uit van de volgende procedures:

1. Uw Raad stelt een investeringskrediet beschikbaar voor een concreet uitgewerkte activiteit en geeft daarbij de dekking aan. De uit te voeren werkzaamheden zijn in een raadsvoorstel benoemd en er is een volledige kostenraming beschikbaar. In dat geval kan volstaan worden met toestemming van het College van B&W voor definitieve uitvoering van het voorstel. De functionele raadscommissie wordt geïnformeerd.
2. Uw Raad oormerkt een investeringskrediet als van de activiteit nog geen uitwerking en kostenraming beschikbaar is en reserveert in het kader van de integrale afweging al wel de financiële middelen. Bijvoorbeeld voor de hoofd-wegenstructuur. Uitwerkingsvoorstellen en afzonderlijke kostenramingen dienen dan alsnog aan uw Raad te worden voorgelegd.
3. Bij de aanvraag van een investeringskrediet dient een fasering aangegeven te worden, waarbij in geval van fasering over meerdere jaren het investeringsbedrag opgesplitst wordt in deelkredieten. Tevens moet bij de raming rekening worden gehouden met rentekosten over de uitgaven onderhanden werk (OHW), indien het krediet langer dan één jaar loopt.

2.2. Proces van investeringskredieten.

Bij de Perspectiefnota maakt uw Raad een integrale afweging van voorstellen voor investeringen, tegen de middelen die u hiervoor beschikbaar wil en kan stellen. De (financiële effecten van de) gehonoreerde investeringen worden vervolgens in de programma- en productenbegroting opgenomen. Hierbij valt te denken aan de kapitaallasten, maar ook aan de onderhoudslasten en overige exploitatiekosten bij ingebruikname van het betreffende actief.

- Bij de vaststelling van de begroting ligt dan de afspraak vast om de gehonoreerde investeringen te starten in het bij de begroting aangegeven jaar.
- Ook bij investeringen die tussentijds aan uw Raad worden voorgelegd, ontstaat na goedkeuring de afspraak om deze te verwezenlijken in de daarbij aangegeven jaren.
- Bij iedere investeringsaanvraag wordt een liquiditeiten- en capaciteitenplanning opgesteld, die aangeeft in welk jaar of welke jaren de uitgaven zijn gepland en in welk jaar de ingebruikstelling plaatsvindt.

Het verschuiven van investeringskredieten in omvang, type uitgave of tijd, is in principe niet mogelijk. Met uw Raad is immers de afspraak gemaakt over de inzet van bepaalde middelen, voor een vastgesteld doel en binnen een afgesproken termijn. Bovendien is aangegeven middels welke producten de doelen worden bereikt, wat die producten omvatten en wat ze mogen kosten (inhoudelijk en financieel kader).

- Over overschrijdingen van investeringskredieten wordt bij de jaarrekening aan uw Raad verantwoording afgelegd.
- Overgebleven middelen vloeien terug in de algemene dienst, zolang uw Raad geen nieuw besluit heeft genomen over deze middelen.
- Voor het schuiven in tijd geldt voor vervangingsinvesteringen een uitzondering. Mits vooraf gemeld aan uw Raad en voorzien van onderbouwing, is schuiven toegestaan. De begroting dient daartoe wel te worden aangepast.
- Voor alle kredieten geldt dat de middelen voor maximaal 2 jaar beschikbaar blijven. Verlenging kan uitsluitend onder de voorwaarde dat nadere onderbouwing van nog uit te voeren investeringen verstrekt wordt.
- Voor alle onderhanden investeringen geldt, dat voor maximaal 2 jaar de status onderhanden investering behouden blijft. Verlenging kan uitsluitend

onder de voorwaarde dat nadere onderbouwing van nog uit te voeren investeringen verstrekt wordt.

Bijlage 1: Besluit Begroting en Verantwoording provincies en gemeenten (BBV)

Artikel 34

In de balans worden onder de immateriële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kosten verbonden aan het sluiten van geldleningen en het saldo van agio en disagio;
- b. kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief.

Artikel 35

1. In de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. Investerings met een economisch nut;
 - b. investeringen met een economisch nut, waarvoor ter bestrijding van de kosten een heffing kan worden geheven;
 - c. Investerings in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut.
2. Van de materiële vaste activa wordt aangegeven welke in erfpacht zijn uitgegeven.

Artikel 36

In de balans worden onder de financiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:

- a. kapitaalverstrekkingen aan:
 1. deelnemingen;
 2. gemeenschappelijke regelingen;
 3. overige verbonden partijen;
- b. leningen aan:
 1. openbare lichamen
 2. woningbouwcorporaties;
 3. deelnemingen;
 4. overige verbonden partijen;
- c. overige langlopende leningen;
- d. uitzettingen in 's Rijks schatkist met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- e. uitzettingen in de vorm van Nederlands schuldpapier met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- f. overige uitzettingen met een rentetypische looptijd van één jaar of langer;
- g. bijdragen aan activa in eigendom van derden.

Artikel 44

1. Voorzieningen worden gevormd wegens:
 - a. verplichtingen en verliezen waarvan de omvang op de balansdatum onzeker is, doch redelijkerwijs te schatten;
 - b. op de balansdatum bestaande risico's ter zake van bepaalde te verwachten verplichtingen of verliezen waarvan de omvang redelijkerwijs is te schatten;
 - c. kosten die in een volgend begrotingsjaar zullen worden gemaakt, mits het maken van die kosten zijn oorsprong mede vindt in het begrotingsjaar of in een voorafgaand begrotingsjaar en de voorziening strekt tot gelijkmatige verdeling van lasten over een aantal begrotingsjaren;
 - d. de bijdragen aan toekomstige vervangingsinvesteringen, waarvoor een heffing wordt geheven als bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.
2. Tot de voorzieningen worden ook gerekend van derden verkregen middelen die specifiek besteed moeten worden, met uitzondering van de voorschotbedragen, bedoeld in artikel 49, onderdeel b.
3. Voorzieningen worden niet gevormd voor jaarlijks terugkerende arbeidskosten gerelateerde verplichtingen van vergelijkbaar volume.

Artikel 52

1. In de toelichting op de balans worden onder de materiële vaste activa afzonderlijk opgenomen:
 - a. gronden en terreinen;
 - b. woonruimten;
 - c. bedrijfsgebouwen;
 - d. grond-, weg- en waterbouwkundige werken;
 - e. vervoermiddelen;
 - f. machines, apparaten en installaties;
 - g. overige materiële vaste activa.

2. In de toelichting op de balans wordt het verloop van de activa, als bedoeld in het eerste lid, gedurende het begrotingsjaar, in een sluitend overzicht weergegeven. Daaruit blijken, voor zover van toepassing:
 - a. de boekwaarde aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de investeringen of desinvesteringen;
 - c. de afschrijvingen;
 - d. bijdragen van derden direct gerelateerd aan een actief;
 - e. afwaarderingen wegens duurzame waardeverminderingen;
 - f. de boekwaarde aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 52a

1. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in [artikel 49, onderdeel b](#), in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de ontvangen bedragen;
 - c. de vrijgevallen bedragen of de terugbetalingen;
 - d. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.
2. In de toelichting op de balans wordt per uitkering met een specifiek bestedingsdoel het verloop gedurende het jaar van de nog te ontvangen voorschotbedragen, bedoeld in [artikel 40a, onderdeel a](#), in een overzicht weergegeven. Daaruit blijken:
 - a. het saldo aan het begin van het begrotingsjaar;
 - b. de toevoegingen;
 - c. de ontvangen bedragen;
 - d. het saldo aan het einde van het begrotingsjaar.

Artikel 52b

De aard en omvang van de aangebrachte dan wel geraamde waardeverminderingen van de leningen en vorderingen, bedoeld in artikel 63, achtste lid, van de vaste activa, bedoeld in artikel 65, eerste lid, en van de deelnemingen en voorraden, bedoeld in artikel 65, tweede lid, worden in de toelichting op de balans opgenomen.

Artikel 52c

In de toelichting op de balans wordt vermeld:

- a. het drempelbedrag voor het begrotingsjaar waarover verantwoording wordt afgelegd; en
- b. voor ieder kwartaal van dat jaar, het bedrag aan middelen, bedoeld in [artikel 2, vierde lid, van de Wet financiering decentrale overheden](#), dat in het kader van het drempelbedrag door de provincie onderscheidenlijk de gemeente buiten 's Rijks schatkist is aangehouden.

Artikel 59

1. Alle investeringen met een economisch nut worden geactiveerd.
2. Investeringen hebben een economisch nut indien ze verhandelbaar zijn en/of indien ze kunnen bijdragen aan het genereren van middelen.
3. In afwijking van het eerste lid worden kunstvoorwerpen met een cultuur-historische waarde niet geactiveerd.
4. Investeringen in de openbare ruimte met een maatschappelijk nut kunnen worden geactiveerd.

Artikel 60

Kosten van onderzoek en ontwikkeling voor een bepaald actief kunnen worden geactiveerd indien:

- a. het voornemen bestaat het actief te gebruiken of te verkopen;
- b. de technische uitvoerbaarheid om het actief te voltooien vaststaat;
- c. het actief in de toekomst economisch of maatschappelijk nut zal genereren en;
- d. de uitgaven die aan het actief zijn toe te rekenen betrouwbaar kunnen worden vastgesteld.

Artikel 61

Bijdragen aan activa in eigendom van derden kunnen worden geactiveerd, indien:

- a. er sprake is van een investering door een derde;
- b. de investering bijdraagt aan de publieke taak;

- c. de derde zich heeft verplicht tot het daadwerkelijk investeren, op een wijze zoals is overeengekomen en;
- d. de bijdrage kan worden teruggevorderd, indien de derde in gebreke blijft of de provincie onderscheidenlijk gemeente anders recht kan doen gelden op de activa die samenhangen met de investering.

Artikel 62

1. Alle vaste activa worden voor het bedrag van de investering geactiveerd.
2. In afwijking van het eerste lid mogen bijdragen van derden die in directe relatie staan met een actief op de waardering daarvan in mindering worden gebracht.
3. In afwijking van het eerste lid mogen reserves in mindering worden gebracht op investeringen, als bedoeld in artikel 59, het vierde lid.
4. In afwijking van het eerste lid moeten de voorzieningen, bedoeld in artikel 44, eerste lid, onder d, in mindering gebracht worden op de investeringen, bedoeld in artikel 35, eerste lid, onder b.

Artikel 63

1. Activa worden gewaardeerd op basis van de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
2. De verkrijgingsprijs omvat de inkoopprijs en de bijkomende kosten.
3. De vervaardigingsprijs omvat de aanschaffingskosten van de gebruikte grond- en hulpstoffen en de overige kosten, welke rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. In de vervaardigingsprijs kunnen voorts worden opgenomen een redelijk deel van de indirecte kosten en de rente over het tijdvak dat aan de vervaardiging van het actief kan worden toegerekend; in dat geval vermeldt de toelichting dat deze rente is geactiveerd.
4. Voor in erfpacht uitgegeven gronden geldt de uitgifteprijs van eerste uitgifte als verkrijgingsprijs. Gronden in eeuwigdurende erfpacht worden gewaardeerd tegen registratiewaarde.
5. Van activa waarvan de bestemming verandert, wordt de actuele waarde van de nieuwe bestemming in de toelichting op de balans opgenomen.
6. In afwijking van het eerste lid is waardering tegen actuele waarde toegestaan voor de activa van de Nazorgfondsen bedoeld in artikel 15.47 van de Wet milieubeheer.
7. Passiva worden gewaardeerd tegen de nominale waarde, met uitzondering van voorzieningen die tegen contante waarde zijn gewaardeerd.
8. Eventuele voorzieningen wegens oninbaarheid worden met de nominale waarde van leningen en vorderingen verrekend.

Artikel 64

1. De afschrijvingen geschieden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar.
2. Slechts om gegronde redenen mogen de afschrijvingen geschieden op andere grondslagen dan die welke in het voorafgaande begrotingsjaar zijn toegepast. De reden van de verandering wordt in de toelichting op de balans uiteengezet. Tevens wordt inzicht gegeven in haar betekenis voor de financiële positie en voor de baten en de lasten aan de hand van aangepaste cijfers voor het begrotingsjaar of voor het voorafgaande begrotingsjaar.
3. Op vaste activa met een beperkte gebruiksduur wordt jaarlijks afgeschreven volgens een stelsel dat is afgestemd op de verwachte toekomstige gebruiksduur.
4. In afwijking van het eerste en het derde lid kan er op de activa, bedoeld in artikel 59, vierde lid, extra worden afgeschreven.
5. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder a, maximaal gelijk aan de looptijd van de lening.
6. In afwijking van het derde lid is de afschrijvingsduur voor de immateriële vaste activa, bedoeld in artikel 34 onder b, ten hoogste vijf jaar.

Artikel 65

1. Naar verwachting duurzame waardeverminderingen van vaste activa worden onafhankelijk van het resultaat van het boekjaar in aanmerking genomen.
2. Voorraden en deelnemingen worden tegen de marktwaarde gewaardeerd indien de marktwaarde lager is dan de verkrijgings- of vervaardigingsprijs.
3. Een actief dat buiten gebruik wordt gesteld wordt afgewaardeerd op het moment van buitengebruikstelling, indien de restwaarde lager is dan de boekwaarde.